

LA GRANDESA I LA "BARBARIE" DEL 19 DE JULIOL CATALA

El 19 de juliol és la gesta més gran, més bella i més esperançadora realitzada pel nostre poble. Tan gran i tan bella, que es projecta més enllà de les fronteres de la nostra història...

Des de l'assalt al Palau d'Hivern, a Petrograd, el 7 de novembre del 1917, no hi ha, en el devenir amarg de la història d'Europa, cap altra data que signifiqui un triomf de la generositat i de l'humanisme. El signe de la mort estigmatitzava la vitalitat dels pobles capdevaners: Itàlia, Alemanya, Àustria, Hongria... El cavall d'Atíla esclafava pobles sense trobar resistència. Fou en els bells carrers de Barcelona que les seves potes trobaren els primers obstacles.

Si Catalunya aconsegueix, a la fi, situar el seu plet en un pla europeu, haurà estat, sobretot, pel ressò internacional del 19 de juliol i pel que la seva conseqüència, la perllongació de la guerra a la península ibèrica, significa com antel·lació, advertiment i experiència dels fets que ara trasbalsen el mapa d'Europa.

Sense la lluita inversemblant dels nostres migrats òrgans de govern estatutari i del nostre poble als carrers de Barcelona, la tèbia, vacil·lant i de vegades covarda República Espanyola, amb tots els seus azafians, caballeros, prietos i negrins, hauria estat vençuda, com la del 73, pel 18 de juliol transformat en pavida, potser un xic més espectacular que la del cèlebre capità general de Madrid i amb alguna que altra Astúries màrtir com la del 6 d'Octubre. Madrid, malgrat la teatralitat de la Caserna de la Montanya, és, històricament, incapaç d'irradiar alè social i de llibertat a través dels seus tentacles de pop parasitari.

Per primera vegada en la història, un exercit regular és vençut, als carrers de Barcelona, per unes forces civils i per un poble enarçit; i ho és quan ja ha aconseguit fer-se seva, estratègicament, una gran ciutat. La gesta de Barcelona dona sal i pebre europeus a la guerra feixista espanyola i l'aixeca de la trista condició de guerra carlina amb que hauria passat a la història. Tots els elements socials i nacionals —aspiració a la llibertat dels homes y del poble— que donen caràcter a l'actual guerra, foren els ferments de la jornada. La nostra victòria va galvanitzar les resistències d'altres països hispànics... La marxa de les nostres columnes fou exemple i estímul en la resistència organitzada i en l'establiment de fronts... La coincidència d'esforços entre sectors socials diferents, però lligats per la mateixa fe, i la solidaritat dels aliats circumstancials contra l'enemic comú, tallà una llarga cadena de desfetes que teixien el sectarisme, el dogmatisme i la demagògia ultrarevolucionària.

Per primera vegada, Catalunya s'organitza com una mena d'Estat, el qual, àdhuc a pre-

cari, aconsegueix donar forma a institucions pròpies i es convenç que li seria possible d'administrar la seva llibertat nacional.

Tot això, i molt més, és el 19 de juliol per Catalunya. Si més no, és una victòria en un panorama de desfetes; és l'experiència agredolça que fa el nostre proletariat, aprenent a caminar entre els trencacolls del Poder; és l'experiència que fan les classes populars cultes d'una nació oprimida, les quals assolixen com una mena de tast, que si bé no és de llibertat total, els demostra que no és una quimera lluitar per aconseguir-la.

Tots els catalans hem d'estar orgullosos d'haver viscut un 19 de juliol, fulgurant de victòria, malgrat que els esdeveniments ulteriors ens hagin fet sentir l'amargor de la desfeta. I no obstant, com si no fossin prou els anti-catalans que carreguen a espatlles de la nostra nació la responsabilitat de la desfeta, encara hi ha demòcrates i catalanistes que en blasmen. Una pretesa *barbarie* del 19 de juliol els fa esgarrinxades a llur sensibilitat.

Es respecte d'aquesta pretesa *barbarie* que cal fer unes breus consideracions.

El Comte Sforza, el diplomàtic demòcrata italià, en un llibre aparegut a l'inici de la nostra guerra, escrivia referint-se a la nostra gesta: "Es inútil parlar de caos, de retorn a l'Edat Mitjana... Els pobles que saben batre's per les idees, no moren... Espanya sencera dormia, amb el seu son borbònic, quan, el 1868, perturbacions sagnants estremiren Barcelona. Una casualitat m'ha posat sota els ulls les correspondències que Stanley —el més gran dels reporters— escriví, aleshores, de Barcelona estant. Convents cremats, sacerdots degollats, tombes violades... tot és igual al 1936, menys els avions, els automòbils i els marroquins. Hom digué que era *barbarie*, i tres generacions més tard, la Catalunya roja havia esdevingut una de les contrades més riques d'Europa".

Una revolució no és un joc de criatures. El dolor incommensurable d'una guerra com començà a la Península ibèrica i ara continua a tot el món, és una realitat massa concreta. Els que han arribat suara de França a Mèxic, ho saben. I saben que els catalans i els espanyols, en gràcia a llur gesta, porten, en l'expatriació el cap ben alt, al camp de concentració o a les companyies de treball. Avui els francesos saben que, en la guerra, si no mates et maten i que, en les lluites històriques dels pobles, qui no mata mor. Ells saben, avui, que una mica de *barbarie* contra els feixistes incrustats en la carn de la nació francesa no els hauria anat malament i ara no es trobarien amb gent com Charles Maurras, Camille Mauclair, Henri Bordeaux, Abel Bonnard, Alphonse de Chateaubriand, J. Le Normand, Drieu La Rochelle, Henri Massis, Jacques Chardonne, Alfred Fabre-Luce, Ramón Fernández, Marcel Jouhandeau, Bernard Fay, etc., etc... Si la *lanterna* hagués en-

llumenat uns dies els carrers de París, potser ara els francesos no plorarien tant.

Adhuc en llurs venjances més horribles els pobles són generosos. Els opressors, sempre, sempre, van més enllà. Tot el terror del 93 francès no pot comparar-se amb els esclats de sentiments primaris que ofegaren la Comuna de París. ¿Què signifiquen les nostres remences i les jerarquies franceses al costat de la repressió contra les germanies de València i Mallorca? Es cert que Tomàs Munzer penjà algun que altre senyor de la gleba, però ¿i els 130.000 executats amb que s'esclafà el seu moviment camperol?

El terror, en la història, té tres colors: blanc, roig i negre. El blanc existeix sempre, El dret de vida o mort sobre l'esclau; el fuet i la forca sobre el serf; les fogueres i els instruments de tortura sobre el pensament; les forces colonials contra els pobles oprimits; la fam; la guàrdia civil; els camps de concentració; la gestapo...

El roig, és anecdòtic... i necessari. El revolucionari que no sàpiga aplicar-lo, en la mesura justa, morirà de cara a l'escamot d'execució. Es la diferència que va de Lenin a Carl Liebnicht, de Timoshenko a Petain.

El negre, és la deformació, la hipertròfia del roig. Es la Revolució francesa decapitant-se a si mateixa... Es Stalin assassinant la vella guàrdia que havia fet la Revolució d'octubre...

Uns quants intel·lectuals que no saben res de política i uns quants polítics que no saben res d'història, han volgut enllotar de negre la nostra gesta. Els acceptem unes anècdotes dolores. Però cal no oblidar que després de la gesta gloriosa del 19, quan els bons catalans i els bons revolucionaris eren de cara als fronts, 20.000 fusells restaven amagats a la reraguarda. S'iniciaven, per primera vegada en la història, els bombardeigs de ciutats obertes i es massacrava la població civil. Si hi ha hagut un Sant Elies, hi ha hagut també molts Granollers. I Sant Elies, inflat, decorat, fou possible també, perquè molts dels que avui blasmen de la *revolució*, exercint llurs càrrecs de reraguarda, restaven sense nervi per exposar les vides llurs, com feien els soldats; sense coratge per oposar-se al predominio dels matons; sense ànima per tallar l'existència dels escorces, dels fàbregues, dels aracils, dels chueques, de les àfriques, dels marins i dels xenes...

Per damunt d'anècdotes determinades més per la covardia dels encarregats de tallar els excessos que per set de sang de les capes subterrànies dels habitants de barri baix, el 19 de juliol restarà com un exponent de lluita noble, acarnissada i implacable contra un enemic històric. Una lluita modèlica pels pobles que volen ésser lliures.

ANGEL ESTIVILL

